

Studiehandledning

Funktionshinder, välfärd och
livsvillkor, för chefer inom
funktionshinderområdet och
socialpsykiatri 7,5 hp

VT 2019

Välkommen till kursen!

Vi hälsar dig varmt välkommen till kursen! I denna kurs kommer du att möta olika kunskapsområden, lärare/forskare med olika inriktningar, forskningsbaserad litteratur och inte minst kollegor från andra kommuner och verksamheter. Vi hoppas att detta ska stimulera dig i din kunskapsutveckling, stärka ditt ledarskap, bidra till nya perspektiv och inspirera till nya sätt att handla. Kursen är på avancerad nivå vilket betyder att kraven och förväntningarna på dig som student är höga. En del av kursen består av föreläsningar men kursen kräver också eget arbete. Kurslitteratur ska läsas, uppgifter göras och diskussioner föras. Det är viktigt att du kommer väl förberedd till föreläsningar och gruppdiskussioner. Vi räknar med att du kan ta den tid som krävs och hoppas och tror att du, när kursen är slut, känner att det var värt ansträngningen.

I denna studieanvisning hittar du nödvändig information om kursens innehåll och uppläggning. Läs noga, har du frågor så hör av dig till kursansvarig eller respektive kurstillfälles lärare (kontaktuppgifter nedan). Vi ser fram emot en stimulerande kurs tillsammans!

Vänliga hälsningar
Magnus Tideman

Examinator och kursansvarig lärare

Magnus Tideman, professor i handikappvetenskap inriktning socialt arbete, Höskolan i Halmstad.
E-post: Magnus.Tideman@hh.se

Medverkande lärare

Mia Jormfeldt, universitetslektor i socialt arbete, Höskolan i Halmstad.
E-post: Mia.Jormfeldt@hh.se

Pernilla Ouis, universitetslektor i socialt arbete, Höskolan i Halmstad, docent i hälsa och samhälle.
Malmö Universitet. E-post: Pernilla.Ouis@hh.se

Kristina Szönyi – universitetslektor i pedagogik, Höskolan i Halmstad.

Anders Urbas, universitetslektor i statsvetenskap, Höskolan i Halmstad.
E-post: Anders.Urbas@hh.se

Niklas Westberg universitetslektor i sociologi, Höskolan i Halmstad.
E-post: Niklas.Westberg@hh.se

Kursens mål och innehåll

Kursen vänder sig till yrkesverksamma chefer inom funktionshinderområdet och socialpsykiatri. Kursens övergripande mål är att bredda och fördjupa teoretiska och praktiska kunskaper om funktionshinder, välfärd och livsvillkor inom funktionshinderområdet och socialpsykiatri med målsättningen att stärka ett medvetet, systematiskt och kunskapsbaserat ledarskap i driften och utvecklingen av verksamhet.

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

Kunskap och förståelse

- redogöra för teoretiska perspektiv, begrepp och synsätt inom funktionshindervetenskap.
- granska och analysera samhällsutvecklingens inverkan på levnadsvillkoren för människor med funktionsnedsättning.
- visa kunskap om och reflektera över den politiska beslut och dess tillämpning inom funktionshinderområdet, med tyngdpunkt på samverkan och evidens.

Färdighet och förmåga

- redogöra för och analysera implementering av politiska beslut med relevans för rollen som ledare inom funktionshinderområdet och socialpsykiatri
- analysera och reflektera över ett kunskapsbaserat ledarskap i verksamheter inom funktionshinderområdet eller socialpsykiatri.
- värdera effekter av implementering av funktionshinderspolicen i stort och i relation till den egna verksamheten.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- diskutera och kritiskt reflektera över levnadsvillkor för människor med funktionsnedsättning utifrån självbestämmande och intersektionella perspektiv.
- kritiskt granska och värdera samhällsutvecklingens inverkan på ledarskap i verksamheter inom funktionshinderområdet och socialpsykiatri med utgångspunkt i etiska aspekter.

Kursens innehåll bygger på ett mångvetenskapligt synsätt på funktionshinder. Kursen behandlar teoretiska perspektiv och centrala begrepp inom funktionshinderområdet, inklusive en översikt av förändringar över tid. Kursen ger en översiktlig bild av aktuell forskning inom funktionshinderområdet med särskilt fokus på livsvillkor, välfärdsfrågor och forskning inom ledarskapsområdet. Kursen tar även upp funktionshinder- och socialpolitiska mål, strategier och handlingsplaner, internationella konventioner och principer i relevant nationell lagstiftning. Därtill behandlar kursen etiska och professionella frågor, kritiska förhållningssätt på forskning, evidens, metoder och arbetssätt samt samverkan och implementeringskunskap, utifrån ett ledarskapsperspektiv. Kursens innehåll belyses utifrån intersektionella perspektiv som genus, sexualitet, etnicitet, klass och ålder.

Upplägg och examinationer

Undervisning sker i form av föreläsningar, seminarier med gruppdiskussioner och ett avslutande opponeringsseminarium. För att erhålla högskolepoäng krävs examination. I denna kurs består den av tre delar: aktiv närvaro vid seminarier, skriftliga reflektionsuppgifter och en individuell skriftlig uppgift.

Blackboard

Högskolan i Halmstad använder sig av lärplattformen Blackboard för webbaserad undervisning och undervisningsstöd. Blackboard fungerar på både PC och Mac och med de allra flesta webbläsare som till exempel Firefox, Safari och Internet Explorer. Blackboard finns också som app för iPhone, Android och Windows phone. Ladda ned appen Blackboard Mobile Learn och sök sedan på Högskolan i Halmstad.

För att få tillgång till Blackboard så krävs det att du har ett Edu-id. Ett sådant kan du hämta så snart du är registrerad på kursen, via <https://eduid.se> och du hämtar själv ut kontot på <https://account.hh.se>. Om du har praktiska frågor om Blackboard eller ditt Edu-id kan du kontakta helpdesk eller servicecenter via Högskolan i Halmstads hemsida <http://www.hh.se/>

I Blackboard hittar du information om kursen, schema och kursplan. Här laddar du även upp dina reflektionsuppgifter och din hemtenta när det är dags för inlämning. När du loggat in på kursen i Blackboard finner du all information om kursen under fliken *Kursinnehåll* i västermarinalen. Du loggar in i lärplattformen med ditt studentkonto.

Adressen till inloggningssidan är <https://hh.blackboard> (om länken inte fungerar kan du kopiera den och klippa in den i ett webbfönster).

Kurslitteratur

Längre fram i denna studiehandledning återfinns en lista över den obligatoriska kurslitteraturen. Tanken är att du ska förbereda dig inför kurstillfällena genom att läsa kurslitteraturen. Av schemat framgår vilken kurslitteratur du bör läsa inför de olika tillfällena. Du ska även ta utgångspunkt i kurslitteraturen när du skriver reflektionsuppgifter och den skriftliga hemtentamen.

Kurstillfällen

Kursen har lagts upp genom fem kurstillfällen som består av *föreläsningar* och *seminarium med gruppdiskussioner* (plus ett examinationstillfälle). Vi som undervisar på kursen utgår från att du deltar vid samtliga kurstillfällen. För att bli godkänd krävs att du är med på fyra av de fem seminarierna samt examinationstillfället. Föreläsningarna kan ha ett mer traditionellt upplägg med en föreläsare som presenterar teorier och aktuell forskning men innehåller även seminariemoment där du får diskutera och reflektera, med stöd av föreläsningarna och kurslitteraturen, över situationer som aktualiseras eller kan uppstå i ditt arbete. Oavsett upplägg ska kurstillfällena utgöra ett stöd för dig i dina studier.

Reflektionsuppgifter

Inför fyra av kurstillfällena ska du ha förberett dig genom skriftliga reflektionsuppgifter som kommer att diskuteras i mindre grupper. Av schemat framgår vad du ska ha förberett till de olika tillfällena. De skriftliga reflektionsuppgifterna ska omfatta ca 1 – 1,5 sida inklusive referenser och tydligt märkas med ditt namn och personnummer. Uppgiften lämnas in via Blackboard senast 2 dagar innan kurstillfället äger rum.

Skriftlig individuell hemtentamen

Du ska också skriva en individuell examinationsuppgift. Syftet med uppgiften är att du, med utgångspunkt i en intervju med en chef/ledare, kunskaper om livsvillkoren för personer med funktionsnedsättning och med stöd av kurslitteraturen och föreläsningarna, ska reflektera över ledarskap inom funktionshinder- och socialpsykiatriområdet. Du ska välja en konkret ledarskapsutmaning utifrån intervjun med en ledare/chef och reflektera över de olika teman som har tagits upp under kursen och som du har skrivit reflektionsuppgifter kring, nämligen etiska dilemman (inkl. maktrelationer), intersektionella perspektiv, implementering samt kunskapsanvändning och evidens. Det är viktigt att du väljer att intervjua någon som du själv inte har en chefrelation till. För att hitta en lämplig person att intervjua kan du ta hjälp av kollegor eller andra kursdeltagare. Den person du intervjuar ska anonymiseras så att det inte är möjligt att identifiera personen.

Tänk på att det är lärandemålen på kursen som ska examineras, så det är viktigt att du tar utgångspunkt i dem när du skriver din uppgift. Du hittar lärandemålen i början av denna studiehandledning eller i kursplanen. Du måste genomgående utgå från kurslitteraturen när du skriver din uppgift. Det kräver att du har en korrekt referenshantering. Det vanliga systemet för referenshantering heter Harvard och du kan läsa mer om det i Guide till Harvardsystemet på Borås högskolas hemsida: <https://www.hb.se/Biblioteket/Skriva-och-referera/Guide-till-Harvardsystemet/> (om länken inte fungerar kan du kopiera den och klippa in den i ett webbfönster). Guiden finns även att ladda ned på Blackboard.

Den skriftliga uppgiften ska omfatta cirka 5-7 A4-sidor (exklusive försättsida med titel på arbetet och ditt namn och personnummer). Ytterligare instruktioner om hemtentan ges vid kursintroduktionen.

Opponering på hemtentamen

För att bli godkänd på kursen krävs att du även opponerar på en annan kursdeltagares arbete. Det innebär att även din skriftliga hemtentamen kommer att läsas av andra studenter inför ett *opponeringsseminarium*. Avsikten med seminariet är att du ska få kommentarer och synpunkter på din hemtentamen som du kan ta med dig i det vidare arbetet med texten inför den slutgiltiga inlämningen som är ungefär en vecka efter opponeringsseminariet.

Inför detta seminarium ska du läsa de andra deltagares arbeten som ingår i din seminariegrupp. Du ska förbereda en opponering på ett av dessa arbeten, vilket innebär att du ska presentera arbetet och leda en diskussion kring innehållet. När tidpunkten för inlämning passerat läggs ett opponentschema med gruppindelning upp på Blackboard. Därefter har du några dagar på dig att förbereda dig inför seminariet. Den sammanlagda tiden för opponeringen ska omfatta cirka 20 minuter. Opponenten ansvarar för att tiden disponeras väl.

Under seminariet gör opponenten först en kort sammanfattning av innehållet i arbetet hen har läst (ca 3-4 minuter). Därefter gör opponenten en genomgång av arbetet genom att ställa frågor och ge synpunkter till respondenten (författaren). Genomgången skall ske i dialog med respondenten (ca 10-12 minuter). Opponenten är ansvarig för att den viktigaste kritiken av arbetet kommer fram. Därför är det inte relevant att gå igenom hela arbetet från början till slut, utan börja med de viktigaste synpunkterna. Låt inte formaliafrågor, så som exempelvis stavfel, meningsbyggnadsfel eller referenshantering, ta så mycket tid. Lämna istället över en lista med sådana fel skriftligt, så det inte behöver ta tid från diskussioner på seminariet.

Slutligen ges ordet till övriga i seminariegruppen, som då har möjlighet att ställa frågor och diskutera ytterligare med författaren (3-4 minuter). Om det finns tid över ska opponenten ha förberett några mer generella diskussionsfrågor som är relaterade till ämnet för arbetet.

Som opponent förväntas du att:

- ✚ med egna ord sammanfatta den text du skall opponera på
- ✚ diskutera textens centrala frågor
- ✚ föra en konstruktiv och positiv dialog
- ✚ utforma diskussionsfrågor utifrån texten
- ✚ disponera den avsatta tiden för opposition väl (det viktigaste först)

Som respondent förväntas du att:

- ✚ diskutera innehållet i din text
- ✚ föra en konstruktiv dialog med opponenter

Högskolans åtgärder vid fusk

Fusk är inte vanligt, men det förekommer, och det är allvarligt. Därför vill vi informera dig om vad som händer när någon fuskar vid Högskolan i Halmstad. Det finns olika regler som ska förhindra missförstånd och det är viktigt att du följer dem. Bestämmelserna grundar sig på Högskoleförordningens 10 kap. och lokala föreskrifter.

Vid en skriftlig inlämning, som hemtentamen eller reflektionsuppgifterna, använder du litteraturen aktivt, men du får inte skriva av text ur böckerna. De ska bara fungera som en utgångspunkt i dina resonemang. All litteratur som du använder dig av ska tydligt redovisas, som referens eller som citat. I löpande text måste du alltid ange varifrån du tagit texten och om du direkt skriver av text måste du ange det som citat. Du får aldrig använda eller skriva av annans text utan att ange källan. Lämna du in en tentamen där texten inte är producerad av dig personligen, och du inte anger detta, räknas det som fusk. Det räcker inte att ändra några ord eller tempus för att det ska räknas som en ny text. Du får inte skriva av någon annans arbete eller låta någon skriva i ditt namn. Korta citat är naturligtvis tillåtna och ska anges inom parantes med sidhänvisning.

Den som misstänker fusk ska anmäla det till rektor. Rektor ansvarar sedan för att ärendet utreds och att studenten får yttra sig över anmälningen. Det är också rektor som väljer att lägga ner utredningen, att varna studenten eller att låta Disciplinnämnden pröva fallet. I nämnden sitter rektor som ordförande och övriga medlemmar är en jurist som är eller har varit domare, en lärare och två studenter. Studerandeavdelningens chef utreder då fallet mer omfattande och låter den anklagade studenten förklara sig ännu en gång.

Disciplinnämnden kan välja att varna eller att avstänga studenten i högst sex månader. Avstängningen gäller normalt från den dag då nämnden tagit beslut och innebär att studenten varken får vistas i skolans lokaler eller tentera. Utbetalningarna från CSN stoppas. Den som vill överklaga en varning eller avstängning vänder sig till förvaltningsrätten.

Den skriftliga hemtentan plagiatkontrolleras i samband med inlämningen via Blackboard. Om det framgår att en hemtentamen innehåller delar som kan vara plagierade görs en anmälan till disciplinnämnden. Disciplinnämnden kontaktar och kallar studenten som har författat arbetet och tar efter en utredning beslut i ärendet.

Kursvärdering

Delkursen utvärderas skriftligt. Den skriftliga delkursvärderingen sker genom ett webbaserat kursvärderingsverktyg. Det innebär att du kommer att få en enkät skickad till din e-postadress en tid efter att kursen avslutats. Examinator sammanställer analys av kursvärdering samt återkopplar analys och förslag till utveckling av kursen till studenterna.

Kurslitteratur

Hasson, Henna & Thiele Schwarz, Ulrica von (2017). *Användbar evidens: om följsamhet och anpassningar*. Stockholm: Natur & Kultur.

Hejlskov, Bo. (2018). *Problemskapande beteende vid utvecklingsmässiga funktionshinder*. Lund: Studentlitteratur.

Lindqvist, Rafael (2012). *Funktionshindrade i välfärdssambället*. Malmö: Gleerup

Skau, Greta Marie (2018). *Mellan makt och hjälp: om det flertydiga förhållandet mellan klient och hjälpare*. Stockholm: Liber

Söder, Märten & Hugemark, Agneta (red.) (2016). *Bara funktionshindrad?: funktionshinder och intersektionalitet*. Malmö: Gleerups Utbildning.

Vedung, Evert (2016). *Implementering i politik och förvaltning*. Lund: Studentlitteratur.

Referenslitteratur

Löfgren, Karl (2012). *Implementeringsforskning – En kunskapsöversikt*. Malmö: Malmö stad. Tillgänglig på nätet: <http://malmo.se/download/18.d8bc6b31373089f7d9800026373/Karl+L%C3%B6fgren+Implementering+sforskning.pdf>

Socialdepartementet-Förenta nationerna (2009). *Konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning*. Stockholm: Socialdepartementet, Regeringskansliet. Tillgänglig på nätet: <https://www.regeringen.se/contentassets/0b52fa83450445aebbf88827ec3eecb8/fns-konvention-om-rattigheter-for-personer-med-funktionsnedsattning-ds-200823>

Regeringskansliet (2019). *Översyn av insatser enligt LSS och assistansersättningen*. SOU 2018:88. Tillgänglig på nätet: https://www.regeringen.se/48dbb0/contentassets/573c64721c9a43388b756b953d7c4d24/oversyn-av-insatser-enligt-lss-och-assistansersattningen-sou_2018_88.pdf

Detaljschema och förberedelser

Vecka	Tidpunkt/lokal/föreläsare	Tillfälle/innehåll/förberedelse/kurslitteratur
v. 10	Torsdag 7/3 9.00-16.00 Sal 1:3 Magnus Tideman	Tillfälle 1: Teoretiska perspektiv på funktionsnedsättning. Förutom kursintroduktion, ges vid det första tillfället en historisk tillbakablick kring synsätt på funktionsnedsättning och hur de har förändrats över tid samt teoretiska huvudperspektiv och begrepp inom funktionshinderområdet. Därtill diskuteras lågaffektivt bemötande. <i>Kurslitteratur</i> - Hejlskov, B. (2018). <i>Problemskapande beteende vid utvecklingsmässiga funktionshinder</i>. - Lindqvist, R. (2012). <i>Funktionshinder i välfärdssamballet</i>.
v.13	Torsdag 28/3 9.00-16.00 Sal 1:3 Mia Jormfeldt	Tillfälle 2: Professionsperspektiv på funktionsnedsättning Vi det andra tillfället riktas fokus mot lagstiftning, insatser och metoder i verksamheter som möter personer med funktionsnedsättning ur ett ledarskapsperspektiv. Det tas även upp perspektiv på etik och maktförhållanden i relationer mellan chefer, professionella och klienter. <i>Förberedelser (reflektionsuppgift 1)</i> Inför tillfälle 2 ska du ha identifierat och skrivit ned ett etiskt dilemma som har uppstått i relationen personal, anhöriga och/eller klienter/brukare/patienter. Det kan handla om konflikter, komplicerade relationer eller andra relationella utmaningar. Använd kurslitteraturen nedan för att skriva en reflektion kring dilemmat. Lämna in din reflektion två dagar innan tillfället via Blackboard. Vid tillfället kommer de etiska dilemmorna att diskuteras i mindre grupper av kursdeltagare. <i>Kurslitteratur</i> - Skau, G. M. (2018). <i>Mellan makt och hjälp: om det flertydiga förhållandet mellan klient och hjälpare</i>. - Förenta nationerna (2009). <i>Konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning</i>. - Regeringskansliet (2019). <i>Översyn av insatser enligt LSS och assistansersättningen</i>.
v.17	Onsdag 24/4 9.00-16.00 Sal 1:2 Pernilla Ouis	Tillfälle 3: Intersektionella perspektiv på funktionsnedsättning Vid tredje tillfället står intersektionella perspektiv på funktionsnedsättning och ledarskap i fokus, vilket innefattar genus, etnicitet, sexualitet, klass och ålder. Dessa perspektiv tas, tillsammans med hedersförtryck, upp i relation till livsvillkor för personer med funktionsnedsättning och att leda verksamheter inom funktionshinderområdet och socialpsykiatri. <i>Förberedelser (reflektionsuppgift 2)</i> Inför tillfälle 3 ska du, med utgångspunkt i kurslitteraturen nedan reflektera över intersektionella perspektiv i relation till situationer du har stött på i ditt arbete i relation till rollen som ledare. Det kan vara situationer som har uppstått i den verksamhet du leder, antingen för klienter/brukare/patienter, personal eller för dig som ledare. Skriv en reflektionsuppgift som kan diskuteras i mindre grupper av kursdeltagare. Glöm inte lämna in din reflektion två dagar innan tillfället via Blackboard. <i>Kurslitteratur</i> - Söder, M. & Hugemark, A. (red.) (2016). <i>Bara funktionshindrad?: funktionshinder och intersektionalitet</i>.
v.19	Onsdag 8/5 9.00-16.00 Sal 1:2 Anders Urbas	Tillfälle 4: Implementering av metoder och politiska beslut Vi detta tillfälle riktas fokus mot implementeringsteori och implementeringsprocesser när det gäller såväl nya metoder som politiska beslut. <i>Förberedelser (reflektionsuppgift 3)</i> Inför detta tillfälle ska du ta med dig exempel på implementering som har genomförts i den verksamhet du leder. Det kan vara implementering av nya metoder eller av politiska beslut. Har du goda eller mindre goda erfarenheter av implementeringen. Reflektera över vad som krävs för att det ska fungera och vad som kan gå fel. Använd kurslitteraturen nedan för att reflektera över hur implementering relaterar till evidensbaserat förhållningssätt. Glöm inte lämna in din reflektion två dagar innan tillfället via Blackboard. Vid tillfället kommer tid att avsättas för att diskutera reflektionerna i mindre grupper. <i>Kurslitteratur</i> - Löfgren, K (2012). <i>Implementeringsforskning – En kunskapsöversikt</i>. - Vedung, E. (2016). <i>Implementering i politik och förvaltning</i>.
v.22	Måndag 27/5 9.00-12.00 Sal 1:11	Extra tillfälle: Personlig assistans Lars Lööw, refereringens särskilda utredare ang. översyn av yrket personlig assistans berättar om sitt arbete. Föreläsningen ges även för deltagare i en kurs om personlig assistans.

v.23	Tisdag 4/6 9.00-16.00 Sal 1:3 Niklas Westberg	Tillfälle 5: Kunskaps- och teorianvändning samt evidensbaserat förhållningssätt. Vid detta tillfälle tas perspektiv på kunskaps- och teorianvändning upp och relateras till en evidensbaserad praktik. Vad har vi för nytta av teorier? Hur kan vi förstå det vi gör utifrån teori? Ni får även en presentation av ett forskningsprojekt om diagnosen Asperger som har gått upp i autismspektrat. <i>Förberedelser (reflektionsuppgift 4)</i> Inför detta tillfälle ska du reflektera över hur ni använder teori och forskning i er verksamhet idag och hur ni skulle kunna göra. Ta utgångspunkt i kurslitteraturen nedan och reflektera över vad ett evidensbaserat förhållningssätt kan tillföra din verksamhet. Reflektionen kommer att användas som underlag för diskussioner i mindre grupper. Ladda upp reflektionen på Blackboard två dagar innan tillfället. <i>Kurslitteratur</i> - Hasson, H. & Thiele Schwarz, U. (2017). <i>Användbar evidens: om följsamhet och anpassningar</i>.
v.35	Fredag 30/8 Kl. 12.00	Inlämning av examinationsuppgift för opponering Examinationsuppgiften skickas in via Blackboard. Under eftermiddagen kommer ett schema för opponeringar inför den 6/9 läggas ut på Blackboard. Det innebär att någon av de andra deltagarna kommer att läsa och kommentera ditt arbete och att du kommer att opponera på en annan deltagares arbete. Efter det kommer du att ha ytterligare en vecka att göra ändringar i din uppgift inför den slutgiltiga inlämningen av uppgiften.
v.36	Fredag 6/9 9.00-16.00 Sal 1:3 Kristina Szönyi Magnus Tideman	Tillfälle 6 – Examinande seminarium Vi det sista tillfället genomförs deltagarledda opponeringar på examinationsuppgifterna som lämnades in den 30/8, separat schema skickas ut. Därtill kommer Kristina Szönyi hålla en föreläsning om hur delaktighet kan förstås och arbetas med. <i>Förberedelser</i> Inför det sista tillfället ska du förbereda en opponering på en annan deltagares examinationsuppgift, se information tidigare i denna studiehandledning.
v.37	Fredag 13/9 Kl. 12.00	Slutgiltig inlämning av examinationsuppgift Examinationsuppgiften lämnas in via Blackboard.